

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN – AJANKOHTAISTA 2019

21.5.2019

Heli Hätönen, TtT

Neuvotteleva virkamies

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

Mihin sillä pyritään?

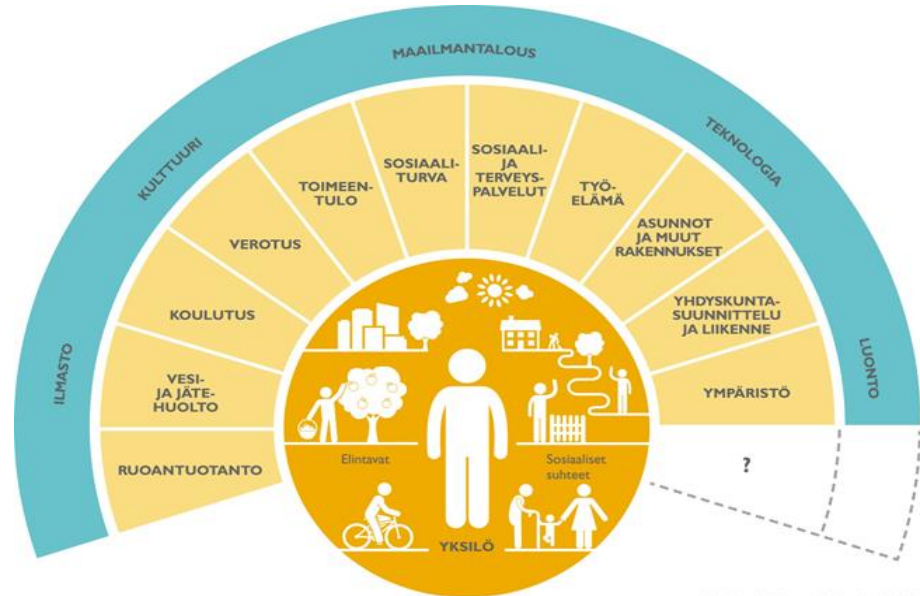
- kavennetaan väestöryhmien välisiä hyvinvointi- ja terveyseroja
- ylläpidetään ja parannetaan hyvinvointia, terveyttä, osallisuutta sekä työ- ja toimintakykyä
- vahvistetaan mielenterveyttä
- ehkäistään sairauksia, tapaturmia, syrjäytymistä ja osattomuutta

Keneen se kohdistuu?

- Yksilöön
- Väestöön
- Yhteisöihin
- Elinympäristöön

Mitä se on?

- Laaja-alaista kaikkia hallinnonaloja velvoittavaa terveyteen ja hyvinvointiin sekä niiden taustatekijöihin vaikuttamista
- Suunnitelmallista voimavarojen kohdentamista

TILANNEKATSAUS

- Sote- ja maakuntauudistuksen esivalmisteluvaiheen tulosten hyödyntäminen jatkossa
- Valmistelu jatkuu monella alueella vapaaehtoiselta pohjalta ja tätä työtä pyritään tukemaan
- Palvelujen sisällöllinen kehittäminen jatkuu. Nykyrakenteessa voidaan edistää erityisesti:
  - palvelujen yhteensovittamista
  - tiedolla johtamista
  - digi-palvelujen ja ICT-ratkaisujen kehittämistä.
- Uudistuksen aikana on kyetty luomaan kokonaiskuva sotesta ja keräämään luotettavaa vertailutietoa alueellisesti – tätä tietoa hyödynnetään ja työtä jatketaan.
- Alueellisten toimijoiden kanssa luotu uudenlaisia yhteistyömuotoja ja verkostoja. Sisältötyötä viedään verkostoissa eteenpäin.
- Myös rakenteiden uudistamista tarvitaan, etenemisestä linjaa tuleva hallitus.

MAAKUNTIEN ARVIOT : MAAKUNNISSA TEHTYÄ SISÄLLÖLLISTÄ KEHITTÄMISTÄ, N=18, (1 VÄHÄN, 5 PALJON)

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMISEN LAINSÄÄDÄNTÖ

- Perustuslaki
  - Julkisen vallan on turvattava, sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään, jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut ja edistettävä väestön terveyttä (19 §)
- Kuntalaki
  - Kunta pyrkii edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja kestäväää kehitystä alueellaan (1 §)
  - Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen (37 §)
- Terveystenhuoltolaki 11 §, 12 §, 36 §
- Sosiaalihuoltolaki 2. luku
- Lukuisat erityislait

KUNNAT EDISTÄVÄT HYVINVOINTIA JA TERVEYTTÄ

STM 31 / 08 / 2017

Mahdollisuus osallistua itseään ja omaa yhteisöään koskevaan päätöksentekoon

Elinkeinotoimi,
yritykset

Kaavoitus

Liikenne,
asuminen,
ympäristö

Kulttuuri

Järjestöt

Varhaiskasvatus
ja koulutus

Liikunta,
vapaa-aika,
nuorisotoimi

Ravitsemus

?

Osallisuus mielekkäässä ja omia yhteisöjä palvelevassa tekemisessä

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen perustuu laaja-alaiseen yhteistyöhön

julkishallinto - yksityiset toimijat - järjestöt

TIEDOLLA JOHTAMISELLA VAIKUTTAVUUTTA

- Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma
  - Indikaattorit ja kokemustieto
- Seuranta, arviointi ja raportointi
- Vaikutusten ennakoarviointi (EVA) suuntaa päätöksiä ja toimeenpanoa

RAKENTEET JA RESURSSIT KUNNOSSA

- Toimivat toimeenpanon rakenteet
  - Poikkihallinnollinen ohjaus
  - Työryhmät teemoittain
  - Yhteen soveltaminen
- Rahoitus ja henkilöstö mitoitetaan tietoon perustuvaan tarpeeseen

TOTEUTUS TOIMIALOITTAIN

- Tavoitteet, tehtävät ja vastuut määritellään toimialan mukaan

ASUKKAAT OSALLISINA JA AKTIIVISINA TOIMIJOINA

- Asukkaat osallistuvat toiminnan ja palvelujen suunnitteluun, kehittämiseen, toteuttamiseen ja arviointiin.

HENKILÖSTÖN OSAAMINEN AJAN TASALLA

- Johtaminen on laaja-alaista
- Ammattitaito on monipuolista

HYVÄT KÄYTÄNNÖT PYSYVÄÄN KÄYTTÖÖN

- Valitaan parhaat toimintamallit, käytännöt ja työvälineet.

ALUEELLINEN YHTEISTYÖ - RAKENTEET JA YHDYSPINNAT

- Yhdyspintatyö rakentuu vaiheittain
  - Yhdyspintojen tunnistaminen
  - Verkostomaisen toiminnan rakentaminen
  - Toimintamallien suunnittelu
- Alueiden kehittämistyö etenee alueiden lähtökohdista ja alueellisiin tarpeisiin vastaten

MINKÄLAINEN ON UUSI ALUEELLISEN YHTEISTYÖN KUVA?

VOISIKO HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN NÄYTTÄÄ TÄLTÄ?

- Elinvoiman, kestäväen kehityksen ja hyvinvoinnin yhteydet ovat selvät ja ennakoitavissa – hyvinvointitalous näkökulmana
- Hyvinvointi on vahvasti strategisen johtamisen keskiössä
- Tiedolla johtaminen perustuu ajantasaiseen monialaiseen tietoon ja hyödyntää kehittyneitä työkaluja
- Eriarvoisuutta aiheuttavat mekanismit tunnistetaan ennakkoon ja päätöksiä kyetään suuntaamaan eriarvoisuutta vähentäväksi
- Yhdyspinnat on tunnistettu ja löydetty uusia joustavia tapoja yhteistyöhön ja palveluiden toteuttamiseen
- Vuorovaikutteiset, osallisuutta vahvistavat digitaaliset palvelut tukevat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintaa

LISÄTIETOA

- Hyvinvointijohtaminen (THL): <https://www.thl.fi/fi/web/terveyden-edistaminen/toimijat/aluetason-toimijat/sote-ja-terveyden-edistaminen>
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa on poliittinen valinta (THL): <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2015111217152>
- Kuntien hyvinvointikertomus (THL): <https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/hyvinvointijohtaminen-kunnassa/kunnan-hyvinvointikertomus>
- Alueellinen hyvinvointikertomus (THL): <https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/hyvinvointijohtaminen-maakunnassa/alueellinen-hyvinvointikertomus>

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen – ajankohtaista 2019

Lisätietoja:

Heli Hätönen

Sähköposti: heli.hatonen@stm.fi

Twitter: @HeliHatonen

Sosiaali ja terveysministeriö

Internet: stm.fi

Twitter: @STM_Uutiset

